

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡ.
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σαμαρά 13, 491 00 Κέρκυρα
Πληροφορίες: Τιμοθεάτος Σπυρίδων
Τηλέφωνο: 2661 362279
E-mail: dnsi_periv_xor_sched@pin.gov.gr

Κέρκυρα, 15/04/2022
Αριθ. πρωτ.: Οικ. 30858/12952

ΠΡΟΣ: ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
Δ/ση Διοίκησης,
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων
Email: gramsylorg@pin.gov.gr

ΚΟΙΝ:

1. Αντιπεριφερειάρχη
Περιβάλλοντος, Ενέργειας
& Χωροταξίας
2. Γενικό Διευθυντή
Υποδομών & Μεταφορών

Θέμα: Γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Περιφερειακού Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας INTERREG IPA III CBC Ελλάδα-Αλβανία 2021-2027.

Σχετικά: Το με αρ. πρωτ. 29680/12743/13.04.2022 έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Π.Ι.Ν με θέμα “Διαβίβαση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Περιφερειακού Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας INTERREG IPA III CBC Ελλάδα-Αλβανία 2021-2027.”

Το Πρόγραμμα Interreg IPA III CBC Ελλάδα-Αλβανία 2021-2027 στοχεύει στην υποστήριξη των διασυνοριακών περιοχών της Ελλάδας και της Αλβανίας για να επιτύχουν μια ομαλή και ολοκληρωμένη μετάβαση προς την ανάπτυξη πιο βιώσιμων οικονομιών που μπορούν να ξεπεράσουν τις ανισότητες και να δημιουργήσουν μια καλύτερη διασυνοριακή διακυβέρνηση .

Συνοπτική Περιγραφή του Περιφερειακού Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας INTERREG IPA III CBC Ελλάδα- Αλβανία 2021-2027

Στόχος της ΣΜΠΕ είναι να διασφαλίσει ότι το νέο πρόγραμμα θα συμβάλει θετικά στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος, υποστηρίζοντας τους στόχους τόσο του κράτους μέλους όσο και της χώρας του IPA (Αλβανία) καθώς και τους στόχους του ΟΗΕ για βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Περιοχή Προγράμματος εντάσσεται στην ευρύτερη περιοχή της Αδριατικής-Ιονίου, που εκτείνεται από τα Επτάνησα στην Ελλάδα μέχρι τις ακτές της Περιφέρειας Φιερ στην Αλβανία. Στην ηπειρωτική Ελλάδα, η περιοχή του Προγράμματος περιλαμβάνει ολόκληρη την Περιφέρεια Ηπείρου και την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, συμπεριλαμβανομένων των χερσαίων συνόρων με την Αλβανία, από το Μαυρομάτι-Qafë Botë έως την Κρυσταλλοπηγή-Karshiticë, ενώ το νησιωτικό τμήμα περιλαμβάνει την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Ελλάδα

- Περιφέρεια Ηπείρου: EL541 (Άρτα, Πρέβεζα), EL542 (Θεσπρωτία), EL543 (Ιωάννινα)
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας: EL531 (Γρεβενά, Κοζάνη), EL532 (Καστοριά), EL533 (Φλώρινα)
- Περιφέρεια Ιονίων Νήσων: EL621 (Ζάκυνθος), EL622 (Κέρκυρα), EL623 (Κεφαλληνία, Ιθάκη), EL624 (Λευκάδα)

Αλβανία

- Περιφέρεια Αργυροκάστρου
- Περιφέρεια Berat
- Περιφέρεια Κορυτσάς
- Περιφέρεια Αυλώνας
- Περιφέρεια Φιέρ

Το πρόγραμμα προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του, επέλεξε να πραγματοποιήσει παρεμβάσεις σε Προτεραιότητες, καθεμία από τις οποίες περιλαμβάνει Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) για κάθε Προτεραιότητα:

Άξονας Προτεραιότητας 1: Υποστήριξη της μετάβασης σε πιο πράσινες και πιο ανθεκτικές διασυνοριακές περιφέρειες

ΕΣ 1.1: Ενίσχυση της βιοποικιλότητας, πράσινες υποδομές στο αστικό περιβάλλον και μείωση της ρύπανσης

ΕΣ 1.2: Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων, προαγωγή της ανθεκτικότητας λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις βασισμένες σε οικοσυστήματα.

ΕΣ 1.3: Προώθηση της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού

ΕΣ 1.4: Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων

Άξονας Προτεραιότητας 2: Βελτίωση της προσβασιμότητας στη διασυνοριακή περιοχή

ΕΣ 2.1: Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στο κλίμα, έξυπνης και διατροφικής εθνικής περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης πρόσβασης στο ΔΕΔ- Μ και τη διασυνοριακή κινητικότητα.

Άξονας Προτεραιότητας 3: Προώθηση της βιώσιμης διασυνοριακής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης

ΕΣ 3.1: Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία.

ΕΣ 3.2: Διασφάλιση ίσης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και προώθηση της μετάβασης από τη θεσμική φροντίδα στην φροντίδα σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα/ ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι (μη εξαντλητική λίστα) όπως αναφέρονται στη ΣΜΠΕ:

-Επενδύσεις για την προστασία και την ενίσχυση των φυσικών πόρων, των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του υπεύθυνου τουρισμού και του οικοτουρισμού.

-Προώθηση της χρήσης τεχνολογιών για την προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος.

-Δράσεις αποκατάστασης, προστασίας και αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών προστατευόμενων περιοχών (π.χ. περιοχές Natura), με επίκεντρο τα απειλούμενα είδη.

-Επενδύσεις για την προώθηση πράσινων υποδομών κυρίως σε αστικές περιοχές (πράσινοι δρόμοι, συστήματα ανακύκλωσης, προσβασιμότητα στη φύση, μείωση κινδύνων πλημμύρας, φυσική ψύξη κτιρίων, δεξαμενές, βαρέλια συγκέντρωσης όμβριων υδάτων κ.λπ.) και αποκατάσταση περιοχών σε βιομηχανική μετάβαση.

-Πιλοτικές δράσεις για τη δοκιμή πιθανών λύσεων στη συλλογή και παρακολούθηση διασυνοριακών δεδομένων βιοποικιλότητας και απειλών για τους φυσικούς πόρους.

-Επενδύσεις στην ανάπτυξη μηχανισμών και εργαλείων για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα, π.χ. πυρκαγιές, καταιγίδες, ξηρασία.

-Επενδύσεις στην ανάπτυξη μηχανισμών και εργαλείων για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που δεν σχετίζονται με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα).

-Αύξηση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας των τοπικών κοινωνιών με σκοπό την ενίσχυση της υλοποίησης υποδομών καθαρής ενέργειας.

-Ανάπτυξη υποδομών σε αγροτικές περιοχές, καθώς και στα Ιόνια Νησιά για τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων και την αποτελεσματική κάλυψη των υπηρεσιών ύδρευσης για τις τοπικές κοινωνίες.

-Προώθηση της αποτελεσματικής χρήσης των υδάτινων πόρων από τους πολίτες, τη βιομηχανία και τη γεωργία, καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου του νερού, προωθώντας την εξοικονόμηση και επαναχρησιμοποίηση του νερού, τεχνολογίες εξοικονόμησης νερού σε όλους τους τομείς, καθώς και μέτρα που βασίζονται στο οικοσύστημα.

-Μικρής κλίμακας επενδύσεις σε συστήματα επεξεργασίας λυμάτων που βασίζονται σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες.

-Ευαισθητοποίηση σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση του νερού και την αντιμετώπιση της λειψυδρίας στις διασυνοριακές περιοχές.

-Σχεδιασμός, κατασκευή και αποκατάσταση συνοριακών σημείων διέλευσης. σχεδιασμός, κατασκευή και αποκατάσταση οδικού δικτύου.

-Βελτίωση και επέκταση οδικών υποδομών: μελέτες σχετικά με την οδική κυκλοφορία, εκστρατείες ευαισθητοποίησης, μελέτες συνδεσιμότητας/κινητικότητας για την κατανόηση των ροών εμπορευμάτων και επιβατών, μετακινήσεις κ.λπ.

Εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον

Η περιγραφή της εκτίμησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων συναντάται στη σελ. 54 (83) της ΣΜΠΕ και διερευνά τις επιπτώσεις που έχουν οι προαναφερθέντες ΕΣ στις παρακάτω περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Οι παράμετροι που έχουν επιλεγεί για να προσδιοριστούν οι επιπτώσεις των αξόνων προτεραιότητας είναι οι εξής:

1. Βιοποικιλότητα
2. Πληθυσμός- Ανθρώπινη υγεία
3. Έδαφος
4. Νερό
5. Αέρας, Κλιματικοί παράγοντες και κλιματική αλλαγή
6. Υποδομή
7. Πολιτιστική κληρονομιά
8. Τοπίο
9. Θόρυβος
10. Βιώσιμη ανάπτυξη
11. Αλληλεξάρτηση

Γνωμοδότηση

- Σχετικά με τις επιπτώσεις του άξονα προτεραιότητας 1 θεωρούμε πως οι προτεινόμενες ειδικές δράσεις οφείλουν να έχουν θετικές επιπτώσεις στο έδαφος. Αναλογιζόμενοι το θέμα της ερημοποίησης, των κατολισθήσεων, της διάβρωσης, υποβάθμισης και απώλειας καλλιεργήσιμων γαιών τα οποία αποτελούν σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα των εμπλεκόμενων Περιφερειών θα πρέπει να υπάρχει προσαρμογή των δράσεων ώστε να είναι δυνατή η προσπάθεια βελτίωσης (θετική επίπτωση) του εδάφους.
- Θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για υιοθέτηση, ανάπτυξη και υποστήριξη πρακτικών οι οποίες εκπληρώνουν τις ανάγκες των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος με χρήση προσεγγίσεων φιλικών προς το φυσικό περιβάλλον, όπως α) οι βασισμένες στη φύση λύσεις (nature based solutions) και β) οι οικοσυστημικές υπηρεσίες (ecosystem services)
- Προτείνεται η παρακολούθηση των έργων των διαφόρων δράσεων και η ομαδοποίηση τους, ώστε να επιτευχθεί μια περισσότερο συστημική προσέγγιση για την ανάδειξη των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί να επιφέρει η κάθε δράση και κατ' επέκτασιν τα έργα που την αποτελούν καθώς και συνολικά η εφαρμογή του Προγράμματος.
- Θεωρούμε πως τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων δεν θα πρέπει να περιοριστούν στα αναφερόμενα στην παρούσα ΣΜΠΕ. Σύμφωνα με τις ανάγκες και τις

απαιτήσεις που θα προκύψουν από το κάθε έργο, οφείλεται να υπάρχει η αντίστοιχη φροντίδα λήψης των καταλληλότερων μέτρων αντιμετώπισης.

- Οι δείκτες παρακολούθησης θα πρέπει να προσαρμόζονται στις συνεργιστικές δράσεις των διαφόρων δράσεων.
- Οι τοπικοί φορείς διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 (ΟΦΥΠΕΚΑ) θα πρέπει να έχουν σημαντικό ρόλο συμμετοχής στους στόχους υλοποίησης του έργου και να μην περιορίζεται ο ρόλος τους αποκλειστικά στις περιοχές ευθύνης τους.
- Τα έργα που θα αποτελέσουν τις προτεινόμενες δράσεις θα πρέπει να οι επιδράσεις τους να διερευνηθούν περαιτέρω στη φάση της περιβαλλοντικής τους αδειοδότησης, με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα εκπονηθεί για το καθένα. Στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να εξειδικεύονται τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων που θα εκτιμηθούν, και θα εκπονηθούν προσαρμοσμένα προγράμματα παρακολούθησης καθώς στη φάση αυτή θα υπάρχει σαφέστερη πληροφορία για το σχεδιασμό των έργων.

Μετά τα ανωτέρω και με τις επισημάνσεις που έχουν καταγραφεί παραπάνω εισηγούμαστε θετικά επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Περιφερειακού Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας INTERREG IPA III CBC Ελλάδα- Αλβανία 2021-2027.

Ε.Δ.:

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

**Σπυρίδων Τιμοθεάτος
Περιβαλλοντολόγος ΠΕ/Α'**